

PROGRAM NAUCZANIA PRZEDMIOTU OBOWIĄZKOWEGO

NA WYDZIALE LEKARSKIM I

ROK AKADEMICKI 2017/2018

PRZEWODNIK DYDAKTYCZNY dla STUDENTÓW I ROKU STUDIÓW (II st.)

1. NAZWA PRZEDMIOTU : Demografia i epidemiologia żywieniowa

2. NAZWA JEDNOSTKI realizującej przedmiot:

Zakład Epidemiologii Katedry Medycyny Społecznej Wydział Lekarski I

3. Adres jednostki odpowiedzialnej za dydaktykę:

- **Adres: Collegium Wrzoska Dąbrowskiego 79**
- **Tel. /Fax: 61 8546822**
- **Strona www: www.epidemiologia.ump.edu.pl**
- **E-mail: epidemiologi@ump.edu.pl**

4. Kierownik jednostki:

- **Dr hab. n. med. Barbara Stawińska-Witoszyńska**

5. Osoba zaliczająca przedmiot w E-indeksie z dostępem do platformy WISUS

- **Dr hab. n.med. Barbara Stawińska-Witoszyńska**

6. Osoba odpowiedzialna za dydaktykę na Wydziale Lekarskim I z dostępem do platformy WISUS (listy studentów) (koordynator przedmiotu) :

- **Nazwisko imię: dr n. med. Jerzy Gałęcki**
- **Tel. kontaktowy: 61 8546823**
- **Możliwość kontaktu - konsultacje (dni, godz., miejsce): wtorek 11:00-13:00**
- **E-mail: jgalecki@ump.edu.pl**
- **Osoba zastępująca:**
- **Kontakt:**

7. Osoba odpowiedzialna za rezerwację sal:

- **Nazwisko imię: dr n. med. Jerzy Gałęcki**
- **Tel. kontaktowy: 61 8546823**
- **E-mail: jgalecki@ump.edu.pl**

8. Miejsce przedmiotu w programie studiów:**Rok: I****Semestr: 1****9. Liczba godzin ogółem : 45****liczba pkt. ECTS: 3**

Jednostki uczestniczące w nauczaniu przedmiotu	Semestr zimowy liczba godzin			
	W	Ć	Ćwiczenia kategoria	S
Zakład Epidemiologii Katedry Medycyny Społecznej Wydział Lekarski I	-	15	A	30
Razem:	-	15	A	30

10. Tematyka poszczególnych wykładów, ćwiczeń i seminariów

Wykłady - Semestr zimowy		
Tematyka wykładów		Imię i nazwisko osoby prowadzącej zajęcia
Wykład 1.		
Wykład 2.		
Wykład 3.		
Wykład 4.		

Ćwiczenia - Semestr zimowy/letni			
Tematyka ćwiczeń		Osoba odpowiedzialna	SALA
Ćwiczenie 1.	Ocena stanu zdrowia populacji.	dr n. med. Małgorzata Krzywińska- Wiewiorowska, dr n. med. Jerzy Gałęcki	
Ćwiczenie 2.	Epidemiologia chorób przenoszonych drogą pokarmową.	dr n. med. Jerzy Gałęcki	
Ćwiczenie 3.	Epidemiologia chorób dietozależnych część 1.- Nowotwory złośliwe	dr hab. n. med. Barbara Stawińska-Witoszyńska, dr n. med. Jerzy Gałęcki	

Seminaria - Semestr zimowy			
Tematyka seminariów		Imię i nazwisko osoby prowadzącej zajęcia	SALA
Seminarium 1.	Demografia. Podstawy epidemiologii	dr n. med. Małgorzata Krzywińska- Wiewiorowska	
Seminarium 2.	Wybrane zagadnienie z epidemiologii chorób zakaźnych.	dr n. med. Jerzy Gałęcki	
Seminarium 3.	Zaburzenia odżywiania.	dr n. med. Małgorzata Krzywińska- Wiewiorowska	
Seminarium 4.	Źródła i zasady zbierania danych o stanie zdrowia populacji.	dr n. med. Jerzy Gałęcki	
Seminarium 5.	Epidemiologia zakażeń HIV i wirusowych zapaleń wątroby.	dr hab. n. med. Barbara Stawińska-Witoszyńska	
Seminarium 6.	Epidemiologia chorób dietozależnych część 2-otyłość, choroby układu krążenia, cukrzyca	dr hab. n. med. Barbara Stawińska-Witoszyńska	

REGULAMIN ZAJĘĆ:

1. Zajęcia odbywają się wg harmonogramu i godzin ustalonych dla poszczególnych grup studentów przez dziekanat. Bieżący plan zajęć podany jest na tablicy ogłoszeń i na stronie internetowej Zakładu Epidemiologii (www.epidemiologia.ump.edu.pl).
2. Zajęcia są obowiązkowe, dopuszcza się jedną nieobecność. Zaliczenie następnych zajęć, na których student był nieobecny odbywa się na podstawie ustnego zaliczenia u asystenta prowadzącego zajęcia.
3. Obowiązujący do egzaminu zakres materiału oraz piśmiennictwo podane są w gablocie oraz na stronie internetowej (www.epidemiologia.ump.edu.pl) Zakładu Epidemiologii.
4. Osobą odpowiedzialną za przedmiot jest dr hab. n. med. Barbara Stawińska-Witoszyńska
5. Studenci przystępują do zajęć przygotowani.
6. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie wszystkich zajęć.
7. Terminy egzaminu przedmiotu ustala Kierownik Zakładu Epidemiologii.
8. Egzamin ma pisemną (8 pytań, próg zaliczenia 60%).

PROGRAM ZAJĘĆ:

Celem nauczania jest przyswojenie podstawowych pojęć z zakresu epidemiologii, epidemiologii żywieniowej i demografii oraz metod badań epidemiologicznych. Wykorzystanie wiedzy z zakresu epidemiologii ogólnej do oceny stanu zdrowia populacji w oparciu o pozytywne i negatywne mierniki. Zrozumienie związków między problematyką zdrowotną a strukturą demograficzno-społeczną ludności. Poznanie zasad wczesnego wykrywania chorób na podstawie badań przesiewowych i oceny skuteczności działań profilaktycznych (np. szczepień). Poznanie ogniw łańcucha epidemicznego i możliwości zwalczania chorób zakaźnych poprzez działanie na jego ogniw. Zdobywanie wiedzy z zakresu epidemiologii wybranych chorób zakaźnych i niezakaźnych chorób dietozależnych. Poznanie aktualnych zagrożeń epidemiologicznych.

PROGRAM NAUCZANIA:

Wymagania wstępne – brak

Przygotowanie do zajęć

Student zobowiązany jest do teoretycznego przygotowania się do każdych zajęć seminaryjnych i ćwiczeń

Wymagania końcowe

Opanowanie wiedzy i umiejętności przewidzianych programem

11. Kryteria zaliczenia przedmiotu: zaliczenie, egzamin teoretyczny i praktyczny

Zaliczenie – kryterium zaliczenia

Warunkiem zaliczenia jest obecność na zajęciach, aktywny udział oraz prawidłowe wykonanie ćwiczeń.

Egzamin teoretyczny – kryterium zaliczenia: forma egzaminu (ustny, pisemny, testowy)

Egzamin pisemny. Warunkiem zaliczenia jest 60% prawidłowych odpowiedzi.

Egzamin praktyczny – kryterium zaliczenia: nie dotyczy

12. Literatura:

Zalecana literatura:

- 1) Jarosz M., Bułhak- Jachymczyk B.: NORMY ŻYWIENIA CZŁOWIEKA. PODSTAWY PREWENCJI OTYŁOŚCI I CHOROÓB NIEZAKAŻNYCH. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.
- 2) Jabłoński L. Karwat. I.(red.) PODSTAWY EPIDEMIOLOGII OGÓLNEJ, EPIDEMIOLOGIA CHOROÓB ZAKAŻNYCH. Lublin 2002
- 3) Jędrychowski W. PODSTAWY EPIDEMIOLOGII. Coll. Med. UJ Kraków 2002.

13. Studenckie koło naukowe

Zakład Epidemiologii

- Opiekun koła: dr n. med. Małgorzata Krzywińska-Wiewiorowska
- Tematyka: Epidemiologia chorób zakaźnych.
- Miejsce spotkań: Zakład Epidemiologii, Coll. A. Wrzoska, ul. Dąbrowskiego 79.

14. SYLABUS (proszę wypełnić wszystkie pola w tabeli)

	WYDZIAŁ LEKARSKI I					
Nazwa kierunku	Dietetyka		Poziom i tryb studiów	studia II stopnia	stacjonarne	
Nazwa przedmiotu	Demografia i Epidemiologia żywnościowa		Punkty ECTS	3		
Jednostka realizująca, wydział	Zakład Epidemiologii Katedry Medycyny Społecznej, Wydział Lekarski I					
Koordynator przedmiotu	Dr hab. n. med. Barbara Stawińska-Witoszyńska tel. 61 854-68-22 bwitoszynska@ump.edu.pl	Osoba zaliczająca	Dr hab. n. med. Barbara Stawińska-Witoszyńska tel. 61 854-68-22 bwitoszynska@ump.edu.pl			
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy	Semestr 1	Rodzaj zajęć i liczba godzin	wykłady -	seminaria 30	ćwiczenia 15
Obszar nauczania	Obszar nauk medycznych OM2_W01-W04, OM2_U01-U05					
Cel kształcenia	Celem nauczania jest przyswojenie podstawowych pojęć z zakresu epidemiologii, epidemiologii żywnościowej i demografii oraz metod badań epidemiologicznych. Wykorzystanie wiedzy z zakresu epidemiologii ogólnej do oceny stanu zdrowia populacji w oparciu o pozytywne i negatywne mierniki. Zrozumienie związków między problematyką zdrowotną a strukturą demograficzno-społeczną ludności. Poznanie zasad wczesnego wykrywania chorób na podstawie badań przesiewowych i oceny skuteczności działań profilaktycznych (np. szczepień).Poznanie ogniw łańcucha epidemicznego i możliwości zwalczania chorób zakaźnych poprzez działanie na jego ogniwa. Zdobycie wiedzy z zakresu epidemiologii wybranych chorób zakaźnych i niezakaźnych chorób dietozależnych. Poznanie aktualnych zagrożeń epidemiologicznych.					
Treści programowe	Wykłady					
	Seminaria					
	1. Demografia. Podstawy epidemiologii					
	1.a Demografia- podstawowe pojęcia, współczynniki demograficzne. Metody analizy demograficznej. Podstawowe dane demograficzne Polski na tle innych krajów. Proces starzenia się społeczeństwa polskiego i jego przyczyny. Prognozy demograficzne. 1.b. Podstawy epidemiologii. Definicje, rola i zadania epidemiologii. Rodzaje badań epidemiologicznych. Profilaktyka i jej rodzaje.					
2. Wybrane zagadnienie z epidemiologii chorób zakaźnych.						
Podstawowe pojęcia z epidemiologii chorób zakaźnych (epidemia, endemia, pandemia itd.) Rodzaje epidemii, ogniw łańcucha epidemicznego. Likwidacja ogniska choroby zakaźnej. Choroby kwarantannowe, choroby przymusowo leczone i przymusowo						

	hospitalizowane. Profilaktyka chorób zakaźnych. Szczepienia obowiązkowe i zalecane w Polsce, przeciwwskazania do szczepień. Aktualne problemy epidemiologiczne w zakresie chorób zakaźnych. 3. Zaburzenia odżywiania. Standardowe sposoby oceny sposobu żywienia. Podział zaburzeń odżywiania i czynniki ich ryzyka. Definicja, przyczyny anoreksji, cechy rodziny anorektycznej. Terapia żywieniowa w anoreksji. Definicja i typy bulimii. Jedzenie kompulsywne, pica. Inne przyczyny niedożywienia i jego następstwa zdrowotne. Inne przyczyny niedożywienia i jego następstwa zdrowotne. Zaburzenia psychiczne wpływające na odżywianie. 4. Źródła i zasady zbierania danych o stanie zdrowia populacji. Pierwotne i wtórne źródła informacji. Znaczenie i podział badań przesiewowych. Plan badania epidemiologicznego. Test diagnostyczny i jego cechy. Wykorzystanie wtórnych źródeł informacji (statystyki zgonów i statystyki chorób) do celów epidemiologicznych. Choroby podlegające obowiązkowemu zgłoszeniu i rejestracji. 5. Epidemiologia zakażeń HIV i wirusowych zapaleń wątroby. Zakażenie HIV: etiologia, drogi szerzenia, diagnostyka, profilaktyka. Rozpoznanie AIDS na podstawie chorób wskaźnikowych i stopnia immunosupresji. Ryzyko zakażeń zawodowych HIV. Sytuacja epidemiologiczna zakażeń HIV i zachorowań na AIDS w Polsce i na świecie. Wirusowe zapalenia wątroby (typu A, B, C, D i E): czynniki etiologiczne, główne drogi zakażenia, następstwa ostrego WZW typu B i C, możliwości profilaktyki. 6. Epidemiologia chorób dietozależnych część 2- otyłość, choroby układu krążenia, cukrzyca Zarys epidemiologii chorób układu krążenia i cukrzycy w Polsce. Definicja otyłości, klasyfikacja otyłości wg WHO w oparciu o BMI, rodzaje otyłości, patogeneza otyłości. Sytuacja epidemiologiczna otyłości na świecie i w Polsce. Wpływ stylu życia, ze szczególnym uwzględnieniem sposobu żywienia i statusu społeczno-ekonomicznego na rozwój w/w chorób cywilizacyjnych. Ćwiczenia 1. Ocena stanu zdrowia populacji. Pojęcie zdrowia i choroby. Determinanty stanu zdrowia społeczeństwa. Pozytywne i negatywne mierniki stanu zdrowia populacji (współczynniki zapadalności, chorobowości, umieralności, śmiertelności) Syntetyczne mierniki stanu zdrowia. Standaryzacja współczynników . Norma statystyczna i docelowa Ocena stanu zdrowia ludności w Polsce w zakresie chorób żywieniozależnych na podstawie negatywnych mierników zdrowia . Obliczenie standaryzowanych
--	---

	współczynników zapadalności umieralności dla chorób układu krążenia ogółem. 2. Epidemiologia chorób przenoszonych drogą pokarmową. Ogólna charakterystyka chorób zakaźnych przenoszonych drogą pokarmową. Zatrucia pokarmowe- etiologia, podział, objawy i leczenie. Żywność a zakażenia szpitalne. Samodzielna ocena sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych przenoszonych drogą pokarmową i zatruc pokarmowych w Polsce. Zasady postępowania w ognisku choroby zakaźnej na podstawie gromadnego zatrucia pokarmowego. 3. Epidemiologia chorób dietozależnych część 1.- Nowotwory złośliwe Definicja nowotworu, podziały nowotworów, koncepcja nowotworu jako procesu długotrwałego. Zachorowalność i umieralność z powodu nowotworów złośliwych w Polsce i ich trendy. Czynniki ryzyka rozwoju nowotworów złośliwych ze szczególnym uwzględnieniem nieprawidłowego odżywiania. Badania przesiewowe w chorobach nowotworowych. Zalecenia Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem. Analiza zalecanych diet w profilaktyce nowotworów złośliwych.
	Inne
Formy i metody dydaktyczne	metody aktywizujące-seminarium, dyskusja dydaktyczna; metody eksponujące – pokaz, film; metody praktyczne – obliczenia, tworzenie wykresów
Forma i warunki zaliczenia	Obecność na wszystkich zajęciach, a w razie nieobecności zaliczenie ustne danego tematu; egzamin pisemny
Literatura podstawowa	1) Jarosz M., Bułhak- Jachymczyk B. NORMY ŻYWIENIA CZŁOWIEKA. PODSTAWY PREWENCJI OTYŁOŚCI I CHOROÓB NIEZAKAŹNYCH. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008. 2) Jabłoński L. I Karwat. I.(red.) PODSTAWY EPIDEMIOLOGII OGÓLNEJ, EPIDEMIOLOGIA CHOROÓB ZAKAŹNYCH. Lublin 2002
Literatura uzupełniająca	1) Jędrychowski W. PODSTAWY EPIDEMIOLOGII. Coll. Med. UJ Kraków 2002.

Numer efektu kształcenia	Efekty kształcenia	Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia
EW01	Zna i potrafi wykorzystać w praktyce wiedzę z zakresu demografii oraz czynników ryzyka chorób żywieniowo zależnych .	K_W02
EW02	Zna zagadnienia dotyczące epidemiologii żywieniowej, potrafi analizować i wyjaśnić związki pomiędzy żywieniem a wskaźnikami stanu zdrowia, czynnikami ryzyka rozwoju choroby i występowaniem chorób.	K_W08
EW03	Zna i wdraża w codziennej praktyce badania sposobu żywienia pojedynczych osób i grup i wykorzystuje je w planowaniu i korygowaniu żywienia.	K_W09
EW04	Zna wzajemne relacje między żywnością, żywieniem a zdrowiem i potrafi je wykorzystać w praktyce.	K_W13
EU01	Potrafi przeprowadzić wywiad żywieniowy i ocenić sposób żywienia osoby badanej w oparciu o odpowiednie kwestionariusze.	K_U05
EU02	Potrafi, w oparciu o badania przesiewowe rozpoznać niedożywienie, przeprowadzić pełną ocenę stanu odżywienia i określić rodzaj oraz stopień niedożywienia.	K_U09
EU03	Zna zasady dietoprofilaktyki i potrafi zaplanować, postępowanie dietetyczne w celu zapobiegania chorobom związanym z nieprawidłowym odżywianiem i brakiem aktywności fizycznej.	K_U22
EK01	Posiada świadomość ograniczeń swojej wiedzy i umiejętności. Wie kiedy skorzystać z porady innego specjalisty.	K_K01
EK02	Kontynuuje naukę przez całe życie zawodowe w celu stałego uaktualniania wiedzy i umiejętności zawodowych.	K_K02
Nakład pracy studenta		Liczba godzin 75
Data opracowania sylabusu:8/11/17	Osoba przygotowująca sylabus: Barbara Stawińska-Witoszyńska	

15. Szczegółowy rozkład zajęć:

WYKŁADY

Dzień tygodnia	Daty w których odbywają się wykłady	Godzina	Sala

SEMINARIA

Grupa	Dni tygodnia	Daty	Godziny w których odbywają się zajęcia seminaryjne	Nr Sali	Jednostka przeprowadzająca zajęcia
1	2	3	4	5	6
GRUPA 1	Poniedziałek				
	Wtorek				
	Środa	6.12/13.12/20.12/3.01.2018/	11:45-15:30	301;	Zakład Epidemiologii KMS WL I

		17.01/24.01/31.01		310	
	Czwartek				
	Piątek				
GRUPA 2	Poniedziałek				
	Wtorek				
	Środa	6.12/13.12/20.12/3.01.2018/ 17.01/24.01/31.01	8:00-11:45	301; 310	Zakład Epidemiologii KMS WL I
	Czwartek				
	Piątek				

ĆWICZENIA

Grupa	Podgrupy	Dni tygodnia	Daty	Godziny w których odbywają się ćwiczenia	Nazwa, nr sali	Jednostka przeprowadzająca zajęcia
Grupa 1		Poniedziałek				
		Wtorek				
		Środa	22.11/29.11/10.01	11:45-15:30	301; 310	Zakład Epidemiologii KMS WL I
		Czwartek				
		Piątek				
Grupa 2		Poniedziałek				
		Wtorek				
		Środa	22.11/29.11/10.01	8:00-11:45	301; 310	Zakład Epidemiologii KMS WL I
		Czwartek				
		Piątek				

16. Podpis osoby odpowiedzialnej za nauczanie przedmiotu lub koordynatora

17. Podpisy osób współodpowiedzialnych za nauczanie przedmiotu (w przypadku przedmiotów koordynowanych)

UWAGA: wszystkie tabele i ramki można powiększyć w zależności od potrzeb.